

SAV-träff på Källan i Västerbotten

SAV-projektet (Skönlitterärt Arbete i Västerbottens län) samlades till två fortbildningsdagar i slutet av november. Först på programmet stod Annina Rabe från NÄFS styrgrupp som i sin föreläsning behandlade likheter och skillnader mellan litteraturkritikerns och bibliotekariens yrkesroll.

Det finns många likheter mellan litteraturkritikerns och bibliotekariens uppdrag - båda fungerar som litteraturförmedlare med expertis på sitt område. Båda yrkesgrupperna har också genomgått en förändring från smakdomare till tipsare, ansåg Annina.

Fram till 1960-talet fanns en självklar gemensam kultursyn bland dem som sysslade med ”finkultur”, en värdegemenskap mellan auktoriteter. På 70-talet skulle användaren och bibliotekarien tillsammans komma fram till vad som var en god bok. På 80-talet gick kritikerns och bibliotekariens roller isär; biblioteken blev kundorienterade och serviceinriktade medan litteraturkritiken blev intellektuell och teoretisk. Under 90-talet började populärkulturen sippra in även i det etablerade litteratursamtalet. Idag har kärnämnet litteratur låg status, många litteraturvetenskapliga institutioner för en tynande tillvaro.

Annina ställde frågan om dagskritiken är försvunnen om 20 år? Tendensen i dagspressen går mot kortare och färre recensioner, utan värdeomdömen. Många drar sig för att uttala värderingar pga rädslan att verka elitistisk. Man vill vara modern och involvera populärlitteraturen i kulturbegreppet, vilket ibland lett till att den uppvärderats onödigt mycket, enligt Annina. Det litterära samtalet förs i allt högre grad via nätet och av ”glada amatörer” som kan tillåta sig att tycka utan spärrar. Bloggen bokhora.se startade som ett privat initiativ men har nu blivit en maktfaktor i bokbranschen.

Ett mål för kritikerna inom NÄFS, liksom för bibliotekarierna, skulle kunna vara att våga hävda sin särart som litteraturexperter och våga uttala värderingar i litterära frågor.

Vi diskuterade sedan bibliotekariers förhållande till sin egen smak och användarnas med utgångspunkt i Jofrid Karner Smidts avhandling *Mellom elite och publikum* samt BHS-uppsatsen ”Det är ett yrkesmässigt dilemma” av Elin Boardy och Sara Appelqvist.

Förmiddagens föreläsning väckte många frågor och tankar om smak, litteraturförmedling, kvalitet, identitetskris och folkbibliotekets uppdrag – även om inte alla höll med Annina i allt – som vi sedan hade med oss inför kommande diskussioner.

Efter lunch var uppgiften att bokprata och försöka ”sälja in” en slumpmässigt tilldelad bok till en tänkt låntagare. Många lyckades övertyga sina gruppkamrater om att boken var intressant, trots att de själva inte direkt uppskattat läsningen. Andra uttryckte tveksamhet efteråt inför att bokprata om böcker man inte tycker om. Detta känns som en viktig diskussion som bör fortsätta i någon form. Vi kom också in på många näraliggande frågor om inköspolitik, hyllvärmare och förmedlingsarbete. Det var roligt att höra att bokdiskussionerna fortsatte hela kvällen, i bassängen och kring middagsbordet!

På kvällen föreläste författaren Solja Krapu om ”Författarens möte med biblioteket”. Som vanligt är de dåliga exemplen de mest underhållande... vi fick också lyssna till en novell på temat av Carl-Axel Gyllenram (bibliotekschef i Vindeln och SAV-deltagare) om ”Författaren som kom bort” (se *Provins* 2007:4).

På onsdagen var det dags för en workshop med Rose-Marie Lindfors, dramapedagog och utvecklingskonsult från Skellefteå. Vi fick bl a träna på muntligt berättande i olika former, och på att sceniskt gestalta de historier vi frambringt. Förmiddagen avslutades med att var och en fick formulera sin mest positiva egenskap i mötet med låntagarna, och sedan välja en bild som symboliserade denna.

Egenskaper som nämndes som positiva i biblioteksarbetet var t ex att vara nyfiken, positiv och vetgirig, att reda ut trådar, vara reflekterande och problemlösande, att vara lyssnande, lyhörd, stödjande och lugn och att se framåt mot horisonten men samtidigt vandra bredvid samt att vara öppen och ha ett gemensamt mål.

Detta låter som en fantastiskt givande yrkesroll och känslan av att vi utför ett utomordentligt viktigt arbete förstärktes hos alla!

Eva Nordlinder
Projektledare SAV
Länsbiblioteket i Västerbotten